

JAK NA INTERNET

Extremismus na Internetu

Internet využíváme nejen k práci, studiu, zábavě či komunikaci, jeho otevřenost a dostupnost nám nabízí i volný prostor pro prezentaci vlastních názorů a myšlenek. Pokud přijde na svobodu slova, těžko bychom hledali liberálnější médium. Daň za to je ale stejná jako v případě každé demokratické společnosti, v níž názory lidí nesvazuje zákon – výskyt extremismu.

Co je to extremismus?

Na začátek nejdříve trochu teorie. Jako extremismus označujeme vyhraněné jednání či ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, které jsou definovány například v českém ústavním pořádku.

Extremistům je tak připisováno porušování nebo neuznávání základních etických, právních a společenských standardů a jejich vystupování je spojováno zejména s verbální nebo fyzickou agresivitou, násilím, výhrůžkami či sociální demagogií.

Typy extremismu

Extremismus rozlišujeme na čtyři základní typy: politický, který se dále dělí na pravicový a levicový, náboženský, ekologický a také národnostní. V České republice se nejčastěji vyskytuje právě politický extremismus.

Zatímco pravicový extremismus je inspirovaný především nacionální, rasovou, etnickou záští či sympatizuje s historickým fašismem nebo nacismem (zpravidla tedy zpochybňuje demokratické principy). Levicový je motivován především sociální a třídní nevraživostí či sympatizuje s historickým komunismem nebo anarchismem (odmítá ústavní principy a principy ústavního státu).

Kde končí svoboda projevu a začíná extremismus?

Ačkoli je Internet ideálním místem pro realizaci svobody projevu, i zde platí pravidlo, že svoboda rozhodně není bezbřehá. Jak ale poznat hranice? Zásadní mezí je míra, kterou lidé svým svobodným projevem zasahují do lidských práv a právního postavení jiných osob.

Projevy extremismu, které jsou díky Internetu šířeny, jsou tak považovány za zcela zjevné překročení meze svobody projevu a jejich pachatelé se dopouštějí trestných činů.

Extremismus na Internetu

Extremismus patří mezi velmi nebezpečné formy informační kriminality. Je třeba si uvědomit, že internetové projevy jsou náchylné k negativnímu ovlivňování rizikových uživatelů Internetu, především dětí a dospívající mládeže.

K projevům nesnášenlivosti nepatří pouze psaný projev, ale také projevy obrazové (např. nacistická symbolika) a zvukové (například záznamy neonacistických hudebních skupin). Mezi typické formy nesnášenlivosti patří hanobení na základě určitých diskriminačních znaků, podněcování

JAK NA INTERNET

k nesnášenlivosti a schvalování protidemokratických a nelidských režimů a hnutí.

Každý internetový útok má své přímé i potenciální oběti a počet osob, kterých se takto šířená nesnášenlivost dotkne, je enormní. Podle odborníků je navíc možné vysledovat velmi jemnou hranici mezi internetovým projevem a reálnou nesnášenlivostí.

Kde se extremismus vyskytuje nejčastěji?

- webové stránky extremistických hnutí, specifické internetové portály
- osobní stránky, blogy
- sdílené fotografie a extremistická videa, hudba, texty apod.
- diskuse, nesnášenlivé texty a komentáře pod internetovými články a příspěvky na jinak neutrálních webových stránkách (například zpravodajské servery, videa, ...)
- sdílení dat v uzavřených internetových sítích (tato forma je považována za nejnebezpečnější, jelikož se stává prostředkem pro organizovanost extremistických hnutí)

Na Internetu platí, že odpovědnost za konkrétní nesnášenlivý příspěvek nese vždy autor. Jeho dohledatelnost však může být díky šikovnosti některých hackerů a přesměrování IP adres velmi složitá. Základní rámec odpovědnosti proto nese také provozovatel internetové sítě, na níž je příspěvek vyvěšen. V případě rozhodnutí soudu či příkazu policie je jeho povinností daný příspěvek, stránku apod. okamžitě odstranit nebo zablokovat.

Problémem při odhalování extremismu však může být i fakt, že velkou část závadných materiálů obsahují webové stránky, jejichž poskytovatelé nesídlí na území ČR, ale provozují je ze zahraničí. Příslušné české orgány se tak musí obrátit na zodpovědné úřady daného státu. Pak není neobvyklý problém, kdy dvě různé legislativy vnímají problematiku extrémismu jinak (např. v USA by příspěvky či stránky, které bychom u nás považovali za extrémně rasistické, „ochránil“ První dodatek Ústavy zaručující svobodu slova). Vyřešení jednotlivých případů pak předchází táhlé diskuze. Horší případ nastává u stránek, které fungují na serverech umístěných v zemích, kde v oblasti extrémismu neexistuje žádná (nebo pouze velmi vágní) legislativa. Kromě geografické blokace přístupu k danému serveru pak není k dispozici žádný právní nástroj pro odstranění obsahu.

Trestání extremismu

Internetový extremismus může být velmi nebezpečný a má bohužel v poslední době vzrůstající tendenci. Česká republika proto patří mezi ty země, které vycházejí při tvorbě své protixtremistické politiky z řady opatření trvalého či dlouhodobého charakteru. Prioritou Ministerstva vnitra je odhalování a postih všech projevů extremismu a snaha o jejich eliminaci. Na odhalené projevy nesnášenlivosti je dle závažnosti pohlíženo jako na přestupek, nebo trestný čin, přičemž pachatel může být odsouzen k trestu odnětí svobody ve výši až pěti let.

